

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Metodyka i dydaktyka terapii zaburzeń artykulacji - wykład (Wykład), PG_00150649						
Kierunek studiów	Logopedia (P)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2026/2027		
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub nauk społecznych Grupa zajęć powiązanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym - profil praktyczny		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	2		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	3		Liczba punktów ECTS		3.0		
Profil kształcenia	praktyczny		Forma zaliczenia		egzamin		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Logopedii						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr hab. Katarzyna Kaczorowska-Bray				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		43.0	75
Cel przedmiotu	• Zapoznanie studentów z pogłębioną problematyką zaburzeń artykulacji na tle normy rozwojowej, w powiązaniu z zagadnieniem dwujęzyczności • Przedstawienie metod terapii, procedur diagnozy w zgodzie z zasadami dobrych praktyk, w kontekście indywidualnej przedsiębiorczości • Ukazanie przykładowych innowacyjnych projektów i na ich podstawie zachęcenie studentów do pisania własnych • Wyjaśnienie istoty profilaktyki logopedycznej i zasad jej wdrażania w odniesieniu do zaburzeń artykulacji						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[LOGJ5_U03] Posiada umiejętność interpretowania, analizowania przyczyn i przebiegu procesów oraz zjawisk językowych i komunikacyjnych, merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów, formułowania wniosków oraz tworzenia syntetycznych podsumowań z wykorzystaniem właściwej terminologii z zakresu językoznawstwa, socjolingwistyki i etnolingwistyki oraz nauk medycznych, istotnych w logopedii.	Student posiada umiejętność interpretowania, analizy przyczyn i przebiegu procesów oraz zjawisk językowych, umiejętnego argumentowania, formułowania wniosków oraz syntetycznego podsumowywania.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[LOGJ5_W04] Ma pogłębioną, uporządkowaną wiedzę o rozwoju językowym w normie i patologii oraz czynnikach wpływających na jego przebieg.	Student ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o prawidłowym i nieprawidłowym rozwoju artykulacji dziecka oraz czynnikach, które wpływają na ten rozwój.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[LOGJ5_W25] W stopniu pogłębionym rozumie problematykę zaburzeń języka i mowy, ich uwarunkowania, klasyfikowanie, diagnozowanie i metody terapii, a także zależności między dwujęzycznością a zaburzeniami mowy.	Student w pogłębionym stopniu rozumie problematykę zaburzeń artykulacji, ich uwarunkowań, klasyfikowania, diagnozy i metod terapii, z uwzględnieniem zależności pomiędzy dwujęzycznością i zaburzeniami artykulacji.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[LOGJ5_W01] Ma uporządkowaną, pogłębioną i rozszerzoną wiedzę oraz zna na poziomie rozszerzonym terminologię z zakresu językoznawstwa i logopedii (w tym wybraną terminologię w obcym języku nowożytnym).	Student ma uporządkowaną i pogłębioną oraz rozszerzoną wiedzę z zakresu zaburzeń artykulacji, wraz z terminologią w języku polskim i wybranych obcym nowożytnym.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[LOGJ5_U04] Potrafi samodzielnie zdiagnozować zaburzenia rozwoju mowy, problemy językowe, zaburzenia mowy, zaburzenia czytania i pisanie oraz trudności w przyjmowaniu pokarmu, wskazać ich etiologię oraz zaprogramować działania profilaktyczne i terapię logopedyczną odpowiednio do danego zaburzenia, także w przypadku skomplikowanych zaburzeń medycznych, w tym neurologicznych.	Student potrafi niezależnie zdiagnozować zaburzenia artykulacji, wskazać ich etiologię oraz zaprogramować adekwatne postępowanie profilaktyczne.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[LOGJ5_W03] Zna zasady profilaktyki logopedycznej i stymulacji prawidłowego rozwoju mowy i języka oraz teoretyczne podstawy działań interwencyjnych wobec jednostek oraz grup społecznych w zakresie niezbędnym dla kierunku logopedia. Posiada wiedzę językoznawczą i logopedyczną pozwalającą na samodzielne zaprogramowanie działań zmierzających do zapobiegania zaburzeniom mowy w przypadku osób, u których występuje ryzyko ich powstania.	Student zna zasady profilaktyki logopedycznej oraz stymulacji rozwoju prawidłowej artykulacji wraz z zasadami działań interwencyjnych wobec jednostek i grup społecznych, a szczególnie osób z grupy ryzyka zaburzeń artykulacji.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[LOGJ5_K01] Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy językoznawczej (w tym logopedycznej) i jej modyfikowania i uzupełniania oraz doskonalenia umiejętności zawodowych; jest gotowy do formułowania problemów moralnych i dylematów etycznych związanych z własną i cudzą pracą terapeutyczną.	Student jest gotowy do krytycznej oceny wiedzy dotyczącej zaburzeń artykulacji, do jej modyfikowania i uzupełniania oraz doskonalenia zawodowego, a także formułowania problemów moralnych i dylematów etycznych związanych z pracą terapeutyczną - tak własną, jak i cudzą.	[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Treści przedmiotu	• Budowa i funkcjonowanie narządów mowy. • System fonologiczny współczesnej polszczyzny IPA i alfabet sławistyczny. • Znaczenie terminu dyslalia. • Zaburzenia mowy oraz sposoby ich uporządkowania (klasyfikacji) w literaturze przedmiotowej. • Zaburzenia substancji wypowiedzi. • Paradygmatyka i syntagmatyka w diagnozie wymowy. • Czynności fizjologiczne w obrębie narządu mowy a artykulacja. • Diagnozowanie zaburzeń artykulacji. Model opieki logopedycznej w Polsce. • Usuwanie zaburzeń artykulacji i sposoby zapobiegania tym zaburzeniom - ujęcie metodyczne..		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Zaliczenie testu wstępnego z transkrypcji fonemowej wyrazów.		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Egzamin.	51.0%	100.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	• Logopedia. Pytania i odpowiedzi, red. T. Gałkowski, G. Jastrzębowska, Opole 1999 lub późniejsze (rozdz.: Metodyka ogólna diagnozy i terapii logopedycznej; Diagnoza i terapia opóźnionego rozwoju mowy, Diagnoza i terapia zaburzeń artykulacji) • Logopedia, I. Styczek, Warszawa 1983 (rozdz.: Technika wymowy, Badanie mowy, Reedukacja mowy) • Rodak H. Terapia dziecka z wadą wymowy. Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego 2002 (całość) • Rocławski B., Słuch fonemowy i fonetyczny. Teoria i praktyka. Gdańsk: Glottispol 2005 (całość) • Grabias S. (red.) Zaburzenia mowy. Mowa. Teoria, Praktyka, Lublin: Wydawnictwo UMCS, 2001. (rozdz. Objawowe i przyczynowe klasyfikacje zaburzeń mowy, s. 26-43) • Emiluta-Roza D. Całościowe badanie logopedyczne z materiałem obrazkowym, Wydawnictwo APS, Warszawa 2013.	

	Uzupełniająca lista lektur	- Antos D., Demel G., Styczek I., Jak usuwać seplenienie i inne wady wymowy, Warszawa 1967. - Banaszkiewicz A., Walencik-Topiło A., Zasady doboru materiału lingwistycznego do terapii zaburzeń artykulacji teoria i praktyka, [w:] Forum Logopedyczne nr 22/2014, Polskie Towarzystwo Logopedyczne Oddział Śląski, Katowice 2014, s. 61-69. - Kania J. T., Szkice logopedyczne, Warszawa 1982: WSiP. (rozdz. Dyslalie na tle procesu rozwojowego artykulacji s. 175-192; Podstawy językoznawczej klasyfikacji zaburzeń mowy, s. 11-30)) - Minczakiewicz E. M., Mowa. Rozwój - zaburzenia - terapia, Kraków 1997 (rozdz. Wprowadzenie do logopedii, s. 7-29; Dyslalia s. 84-106; Praktyka logopedyczna s. 188-260) - Softys-Chmielowicz A., Zaburzenia artykulacji. Teoria i praktyka, Kraków 2008 i nast.(rozdz. Ocena klasyfikacji wad wymowy i problemy dyskusyjne, s. 35-62) - Poza powyższymi pozycjami student samodzielnie poszukuje informacji w literaturze podanej jako uzupełniająca, przygotowując referat, konspekt, zajęcia z dziećmi oraz recenzję jednej wybranej pozycji. - Banaszkiewicz A. (2019). Zaburzenia artykulacji a funkcje fizjologiczne układu stomatognatycznego u młodzieży szkolnej, w: Prace Językoznawcze, vol. 21, nr 1, ss. 5-21.(http://uwm.edu.pl/polonistyka/pracejezykoznawcze/eng/pliki/Prace_Jezykoznawcze_21-1-2019.pdf); - Banaszkiewicz A. (2018), Zaburzenie artykulacji jako przyczyna opóźnionego rozwoju mowy, [w:] Forum Logopedy nr 24, s. 19-22; - Banaszkiewicz A., Wywoływanie głoski r, [w:] Biuletyn Logopedyczny nr 2(17)2005, przedruk [w:] Czasopismo Internetowe LOGOPEDA nr 3, wyd. PZL, www.logopeda.org.pl; - Banaszkiewicz A., Wykorzystanie zmysłu dotyku w terapii zaburzenia słuchu fonematycznego w zakresie opozycji: głoski szczelinowe / zwarto-szczelinowe. Studium przypadku, [w:] Biuletyn Logopedyczny nr 1-2 (18/19) 2006; - Banaszkiewicz A., Walencik-Topiło A. (2016): Współpraca logopedy z rodzicami dzieci poddawanych terapii logopedycznej. [W:] Wczesna interwencja logopedyczna. Red. K. Kaczorowska-Bray, S. Milewski. Gdańsk, s. 728741; - Binkuńska E. (2016/2017): Artykulacja oraz cechy anatomiczne i fizjologiczne narządów mowy u dzieci pięcio- i sześciolletnich. Biuletyn Logopedyczny nr 12, s. 5573; - Czaplewska E. (2012): Diagnostyka zaburzeń rozwoju artykulacji. [W:] Diagnostyka logopedyczna. Podręcznik akademicki. Red. E. Czaplewska, S. Milewski. Sopot, s. 65120; - Demel G., Minimum logopedyczne nauczyciela przedszkola, Warszawa 1994; - Dilling-Ostrowska E., Zaburzenia mowy, w: Neurologia dziecięca, red. J. Czocharńska, Warszawa 1990; - Jatkowska J. B-learning w diagnostyce i terapii logopedycznej dzieci, Gdańsk: Harmonia Universalis 2019; - Nartowska H., Opóźnienia i dysharmonie rozwoju dziecka, Warszawa 1989. - Pluta-Wojciechowska D. Zaburzenia czynności prymarnych i artykulacji. Podstawy postępowania logopedycznego, Wydawnictwo Ergo-Sum, Bytom, 2015. - Pruszevicz A (red.) Foniatria kliniczna, Warszawa 1992. - Rocławska-Daniluk M. Dwujęzyczność i wychowanie dwujęzyczne z perspektywy lingwistyki i logopedii.Wydawnictwo UG, Gdańsk 2011 i nast. - Sawa B., Dzieci z zaburzeniami mowy, Warszawa 1990. - Skorek, E. M., Z logopedią na Ty. Podręczny słownik logopedyczny, Kraków 2000 i nast. - Skorek, E. M., Reranie, Kraków 2001. - Skorek, E. M., Samogłoski. Profilaktyka, diagnoza, korekcja nieprawidłowej artykulacji, Kraków 2000. - Stecko E., Zaburzenia mowy u dzieci: Wczesne rozpoznawanie i postępowanie logopedyczne, Warszawa 1994 i nast.; - Surowaniec J., Logopedyczny słownik terminologii diagnostycznej, Kraków 1996; - Szumsk J. (red.) Zaburzenia mowy u dzieci, Warszawa 1992; - Wierzchowska B. Wymowa polska, Warszawa: PZWS, 1965 i nast.; - Logopedia - rocznik PTL; - Biuletyn logopedyczny" - czasopismo PTL; - Logopeda - czasopismo internetowe PZL.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.